

MITOVI I PREDRASUDE U VEZI DEČJEG RAKA

1

I MIT

Deca sa rakom i Mladice (survajveri) su mogu da ugroze zdravlje druge dece i adolescenata. opasni za zdravlje druge dece i adolescenata. Oni su zarazni.

ISTINA JE:

Dečji rak nije prenosiva i zarazna bolest. Nije virus koji se može preneti i sasvim je bezopasno da se deca sa rakom igraju i provode vreme sa drugom decom.

Deca koja se leče od raka imaju oslabljen imuni sistem pa su zbog toga podložni infekcijama i većoj verovatnoći dobijanja dečjih zaranih bolesti (poput raznih vrsta boginja).

To je razlog zašto vidiš da neki od njih nose medicinske maske-da bi se zaštitili. To je razlog zašto i roditelji često, tokom perioda veće osetljivosti, izoluju svoju decu iz velikih grupa ili javnih skupova.

MITOVI I PREDRASUDE U VEZI DEČJEG RAKA

2

II MIT

Mladice /survajveri su " genetski inferiorni " i nisu u stanju da imaju decu.

ISTINA JE:

Neke mladice se mogu suočiti sa problemima koja se tiču reproduktivnog zdravlja, ali za većinu to nije slučaj.

Vrsta raka i vrste lekova kojima su lečeni mogu izazvati probleme sa plodnošću i reproduktivnim zdravljem.

MITOVI I PREDRASUDE U VEZI DEČJEG RAKA

3

III MIT

Mladice (survajveri) kraće žive.

ISTINA JE:

Rezultati istraživanja ukazuju da su Mladice (survajveri) izloženi većem riziku od naknadnih negativnih efekata i sekundarnih maligniteta. Ipak, skraćenje očekivanog životnog veka zavisi od toga:

- a) da li je rak bio dijagnostikovao u ranijim fazama bolesti;
- b) koju terapiju je dete primalo; i
- c) koliko je ista bila adekvatna. Priroda i ozbiljnost naknadnih negativnih efekata takođe utiču na dužinu životnog veka survajvera. .

MITOVI I PREDRASUDE U VEZI DEČJEG RAKA

JA SAM

Ja sam Milena. Iz Kragujevac sam. Imam 23 godine. Lečila sam se 2007 godine, od dysgerminoma ovarija... Trenutno studiram, visoku na medicinskom fakultetu, i nadam se da ću u junu, julu diplomirati, i da ću otići odavde..

I AM

I'm Milena from Kragujevac. I'm 23. I was treated from Dysgerminoma ovaria in 2007. Currently I'm studying Specialized studies at the Faculty of Medical sciences, and I hope do graduate in June or July and to leave Serbia.

pridruži se i ti! kampanji Mladica na radio-mladice.rs

join the campaign on youthcancereurope.org

4

IV MIT

Mladice (survajveri) su generalno manje uspešni u odnosu na druge učenike u školi ili zaposlene kolege na poslu.

ISTINA JE:

Iako su istraživanja pokazala da se kod 2 od 3 Mladice manifestuju neke od nakadnih negativnih efekata, oni nužno ne utiču na njihove kognitivne kapacitete niti na sposobnost učenja.

Primeri iz prakse ukazuju na to da Mladice odlučne i motivisane da budu jednako uspešne kao i njihovi vršnjaci. Postoje mnoge inspirativne priče o Mladicama iz celog sveta koje su uspešne, ostavarene u profesijama kojima se bave i/ili daju značajan doprinos svojoj društvenoj zajednici, uprkos životnoj ugroženosti zbog prirode njihove bolesti.

MITOVI I PREDRASUDE U VEZI DEČJEG RAKA

5

V MIT

Mladice ne mogu da se ukllope u društveno okruženje i nedostaju im socijalne i interpersonalne veštine.

ISTINA JE:

U većini zemalja, tokom lečenja, deca/adolescenti sa rakom su izopšteni iz svojih vršnjačkih grupa i onemogućeni da prisustvuju redovnoj nastavi u školi. Ipak, mnogobrojne studije su pokazale da su upravo zahvaljujući iskustvu lečenja od raka, Mladice manje ranjivije i imaju bolje mehanizme prevladavanja- posebno u zemljama koje imaju razvijene psihosocijalne programe podrške tokom i nakon lečenja i gde postoje službe koje pomažu da se stvori podsticajno okruženje za dete tokom lečenja.

Ipak, treba napomenuti da neke studije ukazuju da kod nekih Mladica (survajvera) može doći do pojave bihevioralnih poremećaja koji se mogu povezati sa PTSP-om (Post-traumatskim stresnim poremećajem). Ovo dodatno naglašava potrebu za sveobuhvatnom brigom, obezbeđivanjem sigurnih prostora (npr. onih gde mogu da se druže sa svojim vršnjacima koji ih prihvataju i razumeju) i snažnih sistema podrške za decu sa rakom i mlade survajvere. To je razlog veliki broj udruženja pacijenata i roditelja dece sa rakom obezbeđuju alternativni vid edukacije, u bolnicama ili poslovnim prostorijama. .

MITOVI I PREDRASUDE U VEZI DEČJEG RAKA

6

VI MIT

Mladice (mladi survajveri) su izlečeni i više nema potrebe za kontinuiranim lekarskim pregledima.

ISTINA JE:

Kontinuirani lekarski pregledi su za Mladice (mlade survajvere) veoma važni. Rezultati istraživanja ukazuju na podatak da postoje veće šanse za pojavu sekundarnog maligniteta kod Mladica (mladih survajvera) ili lošijeg opšteg zdravstvenog stanja kao posledica inicajlnog lečenje od raka. Stoga, oprez i redovni lekarski pregledi su od ključnog značaja za ranu dijagnostiku i lečenje bilo kakvih zdravstvenih simptoma.

Mladice (mladi survajveri) kao i članovi njihovih porodica bi trebalo da su upoznati sa svim činjenicama i detaljima vezanim za rak od kojeg su se lečili, posledicama koje mogu da se jave kao posledica lečenja i važnosti potrebe za redovnim praćenjem zdravstvenog stanja.

Mladicama mlađeg uzrasta bi, informacije vezane za rak, lečenje i eventualne posledice, trebalo prilagoditi njihovom uzastu, pojasniti im tako da mogu da razumeju. Mladice adolescentskog uzrasta treba osnažiti tako da se osećaju sposobnim da preuzmu odgovornost za sopstveno zdravlje.

MITOVI I PREDRASUDE U VEZI DEČJEG RAKA

7

VII MIT

Mladice (mladi survajveri) će imati jadnu, tužnu i turobnu budućnost. Oni nikad neće moći vode normalan život.

ISTINA JE:

Većina Mladica nastavi sa normalnim školovanjem i aktivnostima nakon lečenja. Oni se uspešno obnove porodične, vršnjačke i druge društvene odnose.

Adaptacija na “novu normalu”-život posle raka, postaje mnogo lakša, više ih ispunjava i usrećuje, ako iza sebe imaju mrežu članova porodice i lokalne zajednice, nastavnika, prijatelja i vršnjaka koji ih razumeju i podržavaju.

MITOVI I PREDRASUDE U VEZI DEČJEG RAKA

8

VIII MIT

Mladice (mlade survajvere) će biti stigmatizovani kad odrastu. Oni će uvek biti diskriminirani u društvenim krugovima, kao i u situacijama stupanja u brak i zapošljavanja.

ISTINA JE:

U većini zemalja, na Mladice se gleda sa divljenjem-oni se posmatraju kao borci i heroji koji su hrabro odneli pobjedu u bici sa rakom. Mladice su živi dokaz da je dečji rak izlečiv. Oni su najbolji ambasadori nade, snage i inspiracije za drugu decu/adolescente koji se trenutno leče od raka i njihove članove porodice.

U zemljama gde diskriminacija i stigmatizacija još uvek postoje, survajveri i oni koji ih podržavaju mora da istupe i puste glas. Na njima je da obesmisle stigma, ispričaju svoje priče i prikažu realnost njihovog novog života.

Rezultati istraživanja ističu da su obrazovanje, informisanost i istinite životne priče, moćno oruđe za rušenje stigma i eliminisanje diskriminacije.